

[Duborg.]

ling skal være ringe, og at Industriens skal favoriseres. Disse Kendsgæringer lader sig ikke benægte.

Jeg vil ogsaa gerne i denne Forbindelse sige, at det er ikke tilstrækkeligt, og det er i Virkeligheden kun af forholdsvis ringe Betydning erhvervsmæssigt set, set paa længere Sigt, at Regeringen normalt er forholdsvis villig til at hjælpe de Landmænd, som kommer saa langt ud i økonomiske Vanskeligheder, at de saa at sige ikke har Muligheder for at blive ved Ejendommen. Ja, det er jo, ligesom anden Invalide- og Sygdomshjælp, noget, der kan være nødvendigt, men det har ikke noget med Erhvervs politik at gøre, det hjælper ikke Erhvervet som saadant, det fører kun til, at der, næste Gang der skal tages fat paa en Landbrugslovgivning, er blevet et nyt Sæt økonomiske Invalidere, som skal hjælpes, for hvis selve det økonomiske Grundlag for Erhvervet ikke er til Stede, vil Udviklingen fortsætte paa denne Maade med stadig nye Hold af økonomiske Invalidere. Hvis ikke Landbruget bliver i Stand til at betale en rimelig Løn til sine Arbejdere, enten det er Ejerne selv eller det er lønnet Medhjælp, saa vil Vandringer fra Land til By fortsætte, ogsaa Vandringer af den Kapital, der er i Behold. Der er mange, som endnu har Kapital i Behold, og som mener, det er paa Tide at overflytte den til bedre Erhverv, end Landbruget er og — med den politiske Stilling, vi har — har Udsigt til at blive. Jeg vil i denne Forbindelse gerne have Lov til at sige, at det ikke hjælper tilstrækkeligt, det hjælper kun lidt til Løsningen af Opgaven at henvise til en forøget Udstykning. Vi maa nemlig ikke glemme, at Grundlaget for en stærkt forøget Udstykning faldt bort, da Kontingenteringen indførtes. Hvis der nu oprettes mange flere Brug, bliver der færre Svinekort til hvert af de gamle — det skal der ikke meget Kendskab til at regne ud. Vilkaarene for hvert af de gamle bliver ringere for hver Procent af nye Brug der oprettes. Og ser vi paa Afsætningsvilkaarene for Smør og Kød, ja, saa er Forholdene heller ikke der saaledes, at de i nogen Maade opfordrer til Udvidelse af denne Produktion. At en fortsat Udstykning er en Sag, der socialt set kan være af stor Værdi, benægter jeg ikke, men jeg benægter, at denne Fremgangsmaade med de nuværende Produktionsforhold kan begrundes økonomisk og sagligt. Jeg tror, at det, hvis man vil gøre noget i den Retning, vil være en nyttigere og mere værdifuld saglig Opgave, at Staten stiller Midler til Raadighed

til Anskaffelse af Jord til Supplering af de mindre Brug, fordi de nye Produktionsformer kræver mere Jord, end de gamle gjorde, idet der ikke nu er samme Mulighed for Omsætning ved Hjælp af indkøbte Foderstoffer som før; nu maa de produceres hjemme, og derfor er det sikkert ad denne Vej, man saglig set kan gøre mest Nytte. Jeg mener ikke hermed, at alle Husmandsbrug skal være smaa Gaardmandsbrug; selv om mange af dem burde være det, vil der altid her i Landet være Brug for et meget stort Antal smaa Brug, hvis Bruger har anden Virksomhed og ønsker at have anden Virksomhed ved Siden af. Men for den Gruppe af almindelige Brug, som man tidligere regnede med skulde kunne være det økonomiske Grundlag for en Familie, er Jordarealet i mange Tilfælde — ja, man kan vel sige i de fleste Tilfælde — nu for ringe til, at dette kan ske paa fuldt ud tilfredsstillende Maade. Jeg tror, der paa dette Omraade ligger en meget stor Opgave, den nemlig at købe Jord til saadanne Ejendomme.

Jeg vil hævde, at Landbrugets Rentabilitet i videste Forstand er et Samfundsspørgsmaal. Det er ikke blot et Provinsspørgsmaal. Et Provinsspørgsmaal er det naturligvis afgjort, i første Linie er det et Livsspørgsmaal for Stationsbyerne, for de smaa Købstæder, at Landbrugets Vilkaar bliver saaledes, at det kan danne Basis for ordentlige Virksomheder i disse Byer — derom er der ingen Tvivl. Men det er lige saa givet, at det ogsaa paa længere Sigt er nødvendigt for Storbyerne. At skabe saa at sige to økonomiske Verdener i Danmark, en Verden med en lav deflationsagtig Karakter, og en anden: Storbyerne, med en inflationsagtig Karakter, med højt Prisniveau — en saadan Økonomi duer ikke, den kan ikke holde. Det maa være en Opgave for enhver ansvarlig Regering at udligne dette Misforhold. Intet var mere naturligt her i Danmark, end at der var — hvad der ikke er — et rimeligt, naturligt forstaaende Samarbejde mellem Landbrug og Industri. De har hver deres store Opgave, ingen af dem kan undvære den anden, men man maa jo desværre sige, at det synes, som om Industriens ledende Folk ikke forstaa ret meget af Landbrugets økonomiske Betydning. Man taler endog fra den Side om, at nu er der ydet Ofre nok til Landbruget, medens Sandheden er den simple, at Landbruget hvert Aar afgiver Produkter til hundred Millioner Kroner under Værdien, bedømt efter Prisniveauet, og betaler 3 Gange saa store Skatter, som de gør inde i